

sædvanlig 4—5 Aar, i hvilket en Dag kan have stor Værdi for Mesteren og ringe Værdi for Lærlingen, og omvendt, hvis disse 30 Dage, han har forløst, falde i den første Periode, saa have de en ganske anden Værdi, end hvis de falde i den sidste. Man maa have Salomons Visdom og lidt til for at kunne fastsætte Værdien af en Arbeidsdag i dette Tidrum. — Bestemmelserne i § 16 Nr. 1, 2 og 6 indeholde ligeledes yderst vanskelige Spørgsmaal for en Domstol at løse, naar de skulle tage en Bestemmelse derom. Jeg nævner dette blot for at vende tilbage til den første almindelige Bemærkning, nemlig den, at saa længe vi mangle en sagkyndig og sagkyndig Domstol til Afgjørelse af saadanne Sager, hvortil man i andre Lande har fuldt organiserede Organer som conseils des prud'hommes, Schöffengerichte, Gewerbengerichte og andre saadanne Institutioner, saalænge vi mangle dem, maa vi være uhyre varsomme med at undergive en Politirets Skjøn mere, end der er høist nødvendigt. — Naar jeg da vender mig til § 1, saa er der foreflaet den Vindring — undskyld, at jeg finder, at den er overordentlig lille — at man istedetfor den Rangtunge, som man har valgt i Arbejderkommissionen, hvor man har sagt Handelnde, Fabrikanter og Haandværkere, har fundet det bedst at vende det om og sætte Haandværkere, Fabrikanter og Handelnde. Jeg maa gøre den ærede Ordfører opmærksom paa, at det ikke er valgt saadan ganske vilkaarligt fra Arbejderkommissionens Side, men det er naturligt, at man, naar man opregner de Næringsdrivende, følger det Klasse-system, som er gjældende mellem dem, hvorefter de Handelnde have første Klases Borerklub, Fabrikanterne have ogsaa første Klases Borerklub, medens Haandværkerne have 5te eller 6te Klases Borerklub; hvorfor skal man saa bytte disse Ord om. Det er naturligvis i og for sig ligegyldigt, men jeg nævner det, fordi jeg vil paavise Grunden til, at vi satte dette i denne Orden i Arbejderkommissionen, og jeg finder ikke den allerfjerne Grund til at ombytte disse Ord. Jeg har vel set af Betænkningen, at den høitærede Ordfører paaberaaber sig, at Loven vil faae mest Indflydelse paa Haandværket. Ja, derom kan der være høist forskellige Meninger. Jeg tror, at der vil gaa ikke saa ganske kort Tid, inden man saaledes gjør sig saa fortrolig i Haandværkerstanden med denne Lovs Bestemmelser, at man ret tør indlade sig paa at slutte disse Kontrakter. Der er, som det ærede 7de kongevalgte Medlem (Rayser) nævnte, ganske vist ikke blot i Kjøbenhavn, men ogsaa i Provinserne megen Utilbøielighed til at indgaa Kontrakter, naturligvis fordi der er det løse Forhold; Medhjælpsforholdet, hvori der jo ogsaa kan være en Dplering, og som paa ingen Maade for-

hindres ved denne Lov. Dette Forhold har af flere Grunde noget mere tiltalende for begge Parter. Vel erkjender Mesteren, at han derved ikke opdrager de unge Mennesker til at blive dygtige Haandværkere, men han siger: Ja, det maa de Andre om, for ham er det lettere at tage en Medhjælper, som han lønner, og som kan være ham til Tjeneste, saalænge han har Brug for ham, og som han kan blive af med, naar han er kjed af ham eller ikke længere har Brug for ham. Derfor gaa Haandværkerne mere og mere over til Medhjælperforholdet; men hvad de Handelnde angaar, saa er Lærlingeforholdet der efter min Erfaring langt hyppigere, og jeg veed f. Ex. at navnlig i en Gren af Handelen, Manufakturhandelen, er det meget sædvanligt, at de større Manufakturhandlere have to eller tre Lærlinge, som virkelig oplæres i denne Handel, og som blive hos dem, indtil de kunne faae Svendebrev. — de aflægge ikke Svendebrev men faae Svendebrev — og saa gaa de over til den meget fine Betegnelse Kommiss, eller, som man tilbligere kaldte dem, Handelsbetjente. Det maa jeg sige i Overensstemmelse med, hvad den ærede Minister nys yttrede, at der aldrig har været tænkt paa, at det skulde være Straf underkastet at antage et ungt Menneske til Dplering i sit Fag uden at afslutte skriftlig Kontrakt med ham. Nei, der har kun været tænkt paa, at man vilde søge at faae Mesteren til at afslutte en Kontrakt med det unge Menneske, fordi han kun paa den Maade bliver Lærling, og fordi der kun paa den Maade vil blive stiftet et gjenbidigt Bånd mellem dem, som paa den ene Side sikrer Mesteren og paa den anden Lærlingen. Det har aldrig været paatænkt i Arbejderkommissionen — hvad der har været paatænkt andetsteds, kan jeg ikke sige — men det fremgaar tilstrækkeligt af Arbejderkommissionens Motiver, at der der ikke har været tænkt paa under Straf at paalægge den, der vil antage et ungt Menneske til Dplering i sit Fag, at oprette skriftlig Kontrakt, men man har kun sagt: Derfor du ikke opretter skriftlig Kontrakt, har du ikke en Lærling, men en Medhjælper, som kan gaa fra dig, naar han har Lyft, og Du kan slippe ham, naar Du har Lyft. Saaledes var Meningen, det kan jeg sige med Sikkerhed, og den ærede Formand i Arbejderkommissionen, som er Medlem af dette Thing, vil ikke modsigge mig deri. Det har været Tanken, da vi forelagde dette Udkast til en Lov, at man søgte ved at knytte Lærlingens og Mesterens Interesse sammen at faae dem til at stifte dette Forhold, men at det maatte staa dem frit, naar de vedkommende Mestere tog Dreng i Lære, om de vilde betragte dem som Hjælpere eller som Lærlinge, og kun i sidste Tilfælde være de forpligtede